

Из рада II редовне годишње Скупштине Пољопривредно-шумарске коморе НР Црне Горе

У Титограду је 27 јуна ове године одржана II редовна Скупштина Коморе. Поред 74 делегата — претставника обавезних чланица и добровољно учлањених организација у Комори, Скупштини су присуствовали, као гости, претставници Народне скупштине и Извршног Вијећа Црне Горе и претставници Управног одбора Савеза пољопривредно-шумарских комора.

На дневном реду Скупштине, поред извјештаја Управног и Надзорног одбора, и других питања која се по одредбама Статута обавезно претресају на Скупштини, биле су и следеће тачке: Реферат секретара Коморе о неким актуелним проблемима у даљем раду Коморе: доношење новог Статута Коморе; обзиром да је у времену од доношења ранијег Статута ступио на снагу Закон о удруживању у привреди коме је требало прилагодити; статут; затим, доношење новог Правилника о раду Скупштине и Правилника о организацији и раду Суда части.

По избору радног претседништва и утврђивању дневног рада, секретар Коморе, инж. Војислав Мијушковић, поднио је реферат о наредним задацима на којима ће Комора углавном оријентисати свој рад. У њему се осврнуо на најважније проблеме пољопривреде и шумарства у Црној Гори који се данас појављују као првенствени задаци републичке пољопривредне и шумарске службе.

Послије прочитаног реферата, и подношење извјештаја Управног

одбора, отворена је дискусија. Извјештај Управног одбора обухватио је двогодишњи рад Коморе у служби унапређења пољопривреде и шумарства. У њему су изнесени основни проблеми у рад Коморе, као и постигнути резултати. Како је овај извјештај достављен делегатима и гостима прије одржавања Скупштине, то он није читан, већ се по њему дискутовало.

У дискусији, по реферату и извјештају учествовало је више делегата и гостију. Дискусија је обухватила важнија питања из свих грана пољопривреде и шумарства.

Неколико учесника у дискусији осврнуло се на нека питања и проблеме ратарске производње. Данашњи степен механизације пољопривреде, употреба вјештачких ђубрива и остале агротехнике чине да се у ратарској производњи постижу врло ниски приноси. Ово је карактеристично и за индивидуална газдинства и за производњу неких пољопривредних добара и задружних економија. Из излагања неких учесника у дискусији видјело се да се и код нас могу постићи високи приноси у ратарству. Пољопривредно добро у Пљевљима, употребом сјемена високоприносних сорти пшенице и примјеном савремене агротехнике, према садашњој процјени, постићи ће принос од око 50 м.ц. по хектару.

Дискутанги, даље, у својим излагањима закључују да треба, у циљу унапређења производње у ратарству ићи што смјелије на примјену досадашњих резултата постигнутих са огледима. Исто

тако треба смјелије ићи на мелиорације и освајање нових површина.

Из излагања неколико претставника чланица Коморе закључило се да рејонизација није најповољније извршена, да неки рејони нијесу довољно испитани, да их треба накнадно испитивати и коритовати извршену рејонизацију у пољопривреди, јер на то указује потреба праксе.

О проблемима воћарства и виноградарства говорили су на Скупштини углавном претставници пољопривредних добара и земљорадничких задруга. Закључено је да је један од основних проблема ове гране питање организације и рада расадничке производње. Данашњи расадници не одговарају потребама производње у воћарству и виноградарству.

Потребно је, поред овога, да Комора предложи органима Управе да се ублаже прописи о минималним површинама које су одређене за подизање плантажних винограда и воћњака уз инвестиционе кредите. Код нас постоје врло повољни услови за подизање винограда, а пошто се не располаже великим комплексима, треба захтијевати да се кредити одобравају и за мање површине од оних које су сада прописане.

Претставници специјализованих виноградарских предузећа и други учесници у дискусији закључују да пољопривредна добра која се сада искључиво баве виноградарством треба проширити ратарским површинама на којима би се гајило крмно биље и држао одређени сточни фонд који ће моћи да даје довољне количине стајског ђубрива за потребе винограда. Због недостатка стајског ђубрива данас су на нашим виноградима приноси врло ниски, јер се чак ни присадњи не ђубре довољно.

Винарски подрум Пољопривредног добра „Крушевац“ крај Титовграда користи само један мањи дио капацитета, тако да су трошкови прераде по јединици производа, због високе режије, врло велики, па се отуда јавља, као тешко рјешив, проблем реализације вина.

Било би потребно организовати што боље откуп грожђа за прераду да би се користио пуни капацитет подрума и тиме снизили трошкови производње по јединици производа.

О значају рада и мјера за унапређење сточарства говорило је неколико претставника сточарских станица и завода, пољопривредних добара, задруга и др. уставова и организација.

Од свих питања из ове гране на Скупштини се истакао као најважнији проблем — производња и очување расног подмлатка, добиеног путем вјештачког осјемењавања и селекције. Истакнуто је да се очувању подмлатка није поклонило довољно пажње и да се добар дио овог продаје класицима. На овај начин се знатно умањује ефекат свих мјера које су предузете за унапређење сточарства.

Према мишљењу већине дискутаната, а и осталих учесника на Скупштини, потребно би било организовати откуп подмлатка од станица, добара и задруга, и најповољнијим путем дати га у јавни припод. Осигурањем реализације подмлатка, станице и друге организације које се баве његовом производњом биле би у стању да знатно повећају његову производњу и да за извјесно вријеме подмире наше потребе, како би се ослободили набавки из других република и увоза из иностранства.

У даљим излагањима на скупштини о овом питању констатовано је да се прописи о лиценцирању приподног материјала у неким општинама не спроводе у живот и да би требало да Комора интервенише, преко републичких органа државне управе, да одбори општина озбиљније приуспровођењу ових мјера.

Питање коришћења и заштите пашњака, и поред доношења закона, није још ријешено. И данас се пашњаци неравнојерно користе, а општине на различите начине тумаче закон и примјењују његове прописе. Неравнојерно коришћење пашњачких површина допринијело је, прије свега, нере-

гулисано питање разграничења пашњака међу општинама, а затим нергулисано питање водопоја. Изградња водопоја треба да буде једна од првих мјера које би се финансирале из средстава Републичког фонда за унапређење пољопривреде.

Служба заштите биља како је констатовано на Скупштини, ослабила је. Из излагања неких дискутаната види се да се послједице расформирања среских станица за заштиту биља рад ове службе на терену скоро не осјећа. Служба није организована, јер међуопштинске станице за заштиту биља, које је требало формирати послједице укидања срезова и среских станица, нијесу још основане. Интервенција Секретаријата за пољопривреду и шумарство Извршног вијећа код општина за оснивање ових станица — остало је без успеха. Неорганизованост ове службе, учинила је да су пољопривреди нанесене знатне штете.

У многим шумским рејонима наше републике ни до данас није извршено разграничење између приватника и шума опште-друштвеног сектора. Општинске комисије за разграничење негде нису ни приступиле послу, а негде, и гдје је разграничење извршено, посао није обављен у потпуности тако да се спорови са приватницима свакодневно јављају. Као резултат овога долази често до сјеча без плана и до уништавања шума. У издавању дозвола за сјечу често пута не постоји споразум између газдинстава и народних одбора и дат је предлог да се све дозволе за сјечу издају уз претходни споразум ових установа.

На мелиорацији шикара данас се скоро ништа не ради иако у нашој Републици постоје знатне површине под шикарама. Друштвеним планом је било предвиђено да се изврши мелиорација неких површина, али до остварења овога програма није дошло.

Досадашња производња у шумарству није у стању да задовољи потребе на обнови шума. Квалитет садног материјала због

слабе организације и рада у расадницима и нестручности особља које ради у њима — врло је слаб. Послове у расадницима обављају неквалификовани радници па се од њих не може очекивати квалитетан материјал, који се при манипулисању још и погоршава. Предложено је да се за особље које руководи са расадницима организује семинар на коме би се упознали са радом у расадницима, а раднике треба обучити пословима на специјалном курсу.

Поред ових примједба на рад у шумарству, констатовано је да се мало ради на изградњи шумских комуникација, што знатно отежава рад на узгоју шума и експлоатацији, и повисује трошкове.

У дискусији о намјени и коришћењу средстава Републичког фонда за унапређење пољопривреде констатовано је да се средства Фонда нијесу увијек најцјелиходније користила, да су често распарчавана на разне ситније акције и мјере мањег значаја. Мишљење је већине на Скупштини, да средства фонда треба орјентисати на што мањи број акција и мјера ширег захвата.

О значају и раду ветеринарске службе говорило је неколико учесника на Скупштини, углавном претставници ветеринарских станица и сточарских установа. Констатовано је да је здравствена заштита стоке у нашој републици на врло ниском нивоу и да су штете које због овога настају непроцењиве. У досадашњем раду пољопривредне службе није се ишло за тим да се упоредо са мјерама које се предузимају у циљу унапређења сточарства развија и ветеринарска служба.

Већина дискутаната сматра да би требало увести обавезно осигурање стоке јер је то једини начин да се у данашњим условима при ниској просвећености произвођача — сточара, сачува наше сточарство од великих материјалних штета које настају због слабе здравствене заштите стоке.

Да би се рад на унапређењу ветеринарске службе одвијао упоредо са потребама сточарства и ра-

дом пољопривредне службе, предложено је да се при Комори формира секција или одбор који би радили на проблемима заштите стоке.

На крају дискусије говорило се о улози и значају пољопривредно-шумарских комора и о раду Савеза комора — чланови Управног одбора Савеза Инж. Јордан Блажевски и Инж. Војо Ђурковић.

Кључни проблеми на којима је радио Савез комора били су производња жита и у сточарству производња меса и млијека, с обзиром да су ово основни артикли за прехрану становништва, а да се за увоз жита издају знатна девизна средства. У циљу рјешавања ових проблема у главним производним рејонима је организована широка мрежа огледа са високоприносним сортама жита и набавка високо-производних грла стоке и расплодног материјала. Ови огледи су већ дали позитивне резултате и у нашој земљи се слободно може ићи на њихову широку примјену, како са новим сортама жита тако и са укрштањем домаће стоке са увезеном и новим начином исхране и коришћења.

На скупштини је донесен нови Статут Коморе, Пословник о раду Скупштине и Правилник о раду Суда части.

Скала доприноса Комори од стране чланица донешена је за 1958 и 1959 годину, обзиром да Скупштина у 1959 години неће заседајат. Скупштина је закључила да чланице Коморе, због слабе економске моћи, нијесу у стању да покривају трошкове рада Коморе својим доприносом па је донешена одлука да Комора наплати, од Републичког фонда за унапређење пољопривреде и Фонда за унапређење шумарста, услуге које им вр-

ши у висини разлике од укупног доприноса чланица, одређеног скалом, до стварних годишњих трошкова Коморе. Овлашћен је Управни одбор да донесе одлуку о наплати таксе од фондова или, пак, да тражи дотацију од Извршног вијећа.

На скупштини је изабран за претсједника Коморе Владо Стругар, п. претсједник Републичког вијећа Народне Скупштине, а за секретара Инж. Војислав Мијушковић. Такође су изабрани органи Коморе и делегати за Скупштину Савеза пољопривредно-шумарских комора.

УПРАВНИ ОДБОР

1. Рубежић Момчило
2. Павићевић Љубо
3. Беширагић Омер
4. Мркић Слободан
5. Мугоша Слободан
6. Делевић Милан
7. Мијушковић Војо
8. Режић Милан
9. Бетковић Рајко
10. Бурић Душан
11. Горана Ђазим
12. Јакић Радомир
13. Контић Вељко
14. Шаулић Милан
15. Варјактаревић Миличко

НАДЗОРНИ ОДБОР

1. Ђуровић Вукашин
2. Улићевић Марко
3. Главановић Јакоб
4. Поповић Стево
5. Крунић Бранко

СУД ЧАСТИ

1. Марковић Томаш
2. Распоповић Радисав
3. Томашевић Томаш
4. Драговић Војо
5. Тадић Александар
6. Тодоровић Милош
7. Тиханов Григорија

Љ. Б.